

PHÁT TRIỂN HOẠT ĐỘNG THỊ TRƯỜNG MỞ TẠI VIỆT NAM

Ngày nhận: 03/6/2013
 Ngày nhận lại: 22/8/2013
 Ngày duyệt đăng: 01/10/2013
 Mã số: 10-13-NCTĐ-91

Phan Thị Tuyết Ngọc
 Vietinbank Chi nhánh Đồng Nai

Tóm tắt: Hoạt động thị trường mở (TTM) đang trở thành công cụ ngày càng quan trọng của các ngân hàng trung ương (NHTW) các nước. Tại Việt Nam, công cụ này tuy đã được sử dụng trong điều hành chính sách tiền tệ nhưng vẫn chưa phát huy hết các ưu điểm của nó nhằm thực thi tốt các mục tiêu mà Ngân hàng Nhà nước (NHNN) đã đề ra. Do vậy, bài viết phân tích các kết quả đạt được cũng như những mặt còn hạn chế trong quá trình điều hành kinh tế qua công cụ hoạt động TTM tại Việt Nam, đồng thời đề xuất những giải pháp thúc đẩy sự phát triển hoạt động TTM.

Từ khóa: Hoạt động thị trường mở, Reverse Repo, Sell Outright.

Đặt vấn đề

Hoạt động TTM ngày càng có vai trò quan trọng trong vấn đề điều hành chính sách tiền tệ của NHTW vì nó là công cụ mang tính chủ động, linh hoạt, góp phần hỗ trợ cho NHTW thực thi tốt mục tiêu của chính sách tiền tệ. Hiện nay nhiều quốc gia đang tìm cách bãi bỏ kiểm soát và tìm cách khai phá tiềm năng của thị trường, các nhà hoạch định chính sách và các NHTW đang ngày càng nhận ra lợi ích đầy đủ các hoạt động TTM. Bài viết thông qua việc đánh giá thực trạng của hoạt động TTM để đề ra các giải pháp phát triển hoạt động TTM ở Việt Nam.

Cơ sở lý thuyết về hoạt động thị trường mở

Mỗi quốc gia khác nhau với trình độ phát triển kinh tế khác nhau có mức độ phát triển hoạt động TTM khác nhau. Theo Axilrod (1997) một TTM phát triển được đánh giá qua 05 chỉ tiêu cơ bản sau:

Thứ nhất, số lượng hàng hóa giao dịch: Hàng hóa càng đa dạng về chủng loại và kỳ hạn, TTM càng phát triển. Các loại hàng hóa

được giao dịch trên TTM thường là trái phiếu chính phủ, trái phiếu NHTW, tín phiếu kho bạc, trái phiếu đô thị, chứng chỉ tiền gửi, nợ liên ngân hàng, trái phiếu doanh nghiệp, trái phiếu công ty tài chính... Sự đa dạng của hàng hóa trên TTM phụ thuộc một phần vào sự phát triển của thị trường tài chính vì thị trường tài chính phát triển sẽ tạo tính thanh khoản cho thị trường, tạo điều kiện thuận lợi cho việc giao dịch trên TTM.

Thứ hai, khối lượng giao dịch: Khối lượng giao dịch, mức độ tăng trưởng doanh số giao dịch càng lớn thể hiện TTM càng phát triển. Khối lượng giao dịch trên TTM nhiều hay ít tùy thuộc vào mức quan trọng của công cụ hoạt động TTM so với công cụ dự trữ bắt buộc hoặc cửa sổ chiết khấu (là các công cụ thay thế nhau giúp NHTW điều hành chính sách tiền tệ). Do vậy, nếu muốn phát triển hoạt động TTM cần quan tâm đến vai trò của hoạt động TTM trong mối tương quan với dự trữ bắt buộc và cửa sổ chiết khấu.

Thứ ba, phương thức giao dịch, tần suất giao dịch và lãi suất giao dịch: (i) Phương thức giao dịch, nhiều quốc gia có nền kinh tế phát triển và TTM trưởng thành đang thực